

Vlaams
Parlement

stuk **1680** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 19 juni 2012 (2011-2012)

Voorstel van resolutie

van de dames Marijke Dillen, Gerda Van Steenberge en Linda Vissers
en de heren Frank Creyelman, Filip Dewinter, Joris Van Hauthem
en Johan Deckmyn

betreffende een meer doeltreffende preventie
van vrouwelijke genitale verminking in Vlaanderen

TOELICHTING

In Vlaanderen zijn er nog steeds verschillende schadelijke traditionele gebruiken. Een van die schadelijke gebruiken is genitale verminking. Genitale verminking is een ernstige vorm van geweld tegenover vrouwen en meisjes.

Genitale verminking is reeds eeuwenoud en wordt voornamelijk gepraktiseerd in sub-saharisch Afrika ten zuiden van de Sahara en op het Arabische schiereiland. Maar het fenomeen komt ook voor in het Midden-Oosten en Latijns-Amerika. Door migratie is het thans wereldwijd verspreid, ook in ons land. Het is duidelijk een bijzonder schadelijk traditioneel gebruik dat door toedoen van het cultuurrelativisme jarenlang werd goedgepraat als een traditie die bijdraagt tot de culturele identiteit van gemeenschappen. Dat standpunt wordt gelukkig niet meer aanvaard.

Genitale verminking, door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) gedefinieerd als “ingrepen die leiden tot een gedeeltelijke of volledige verwijdering van de externe geslachtsdelen van de vrouw en/of andere verwondingen van de vrouwelijke geslachtsdelen die niet het gevolg zijn van therapeutische ingrepen”, heeft ernstige onmiddellijke gevolgen, maar ook de gevolgen op lange termijn zijn zeer groot, zowel op fysiek en seksueel vlak als op psychologisch vlak.

Volgens schattingen van de WHO moeten 100 tot 140 miljoen vrouwen en meisjes wereldwijd leven met de gevolgen van genitale verminking en dreigen 3 miljoen meisjes ieder jaar het slachtoffer te worden van die schadelijke praktijken.

Onderzoek in ons land heeft aangetoond dat meer dan 6260 vrouwen besneden zijn, en dat nog eens 1975 meisjes die in ons land geboren worden, gevaar lopen besneden te worden. Vlaanderen telt de meeste slachtoffers, en grootsteden als Brussel en Antwerpen zijn het sterkst getroffen. Die hoge cijfers hebben veel te maken met de toenemende migratie en blijven helaas ook steeds toenemen: er is sprake van een verdrievoudiging gedurende de laatste tien jaar.

Het verbod op vrouwelijke genitale verminking wordt in ons land wel gezien als een democratische eis en een onbetwistbare naleving van de mensenrechten, en dan vooral het recht op leven, het recht op fysieke en mentale integriteit, het recht om in de best mogelijke gezondheid te verkeren, het recht om niet het slachtoffer te worden van discriminatie of geweld, en de rechten van het kind.

De aanpak van genitale verminking is opgenomen in verscheidene internationale mensenrechtenconventies, onder meer de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en de Conventie van de Rechten van het Kind.

In ons land is de bestraffing van de praktijk van de vrouwelijke genitale verminking sinds 2000 opgenomen in het Strafwetboek.

Ook in Vlaanderen verdient de problematiek de nodige aandacht.

De bestrijding van de praktijk is in Vlaanderen niet evident, voornamelijk omdat het gaat om een praktijk die diep geworteld is in een sociale hardnekkige conventie.

Het Vlaams Actieplan Kinderrechten bepaalt dat de Vlaamse overheid zijn rol moet opnemen ter bestrijding van schadelijke traditionele gebruiken zoals genitale verminking, maar blijft ter zake echter zeer vaag.

Het Europees Parlement heeft een resolutie aangenomen die juridisch niet bindend is maar wel een groot gezag heeft. In die resolutie staan belangrijke aanbevelingen die ook hier in Vlaanderen nog grotendeels moeten worden geïmplementeerd.

Er blijven grote knelpunten.

Voorlichting is een belangrijke pijler ter preventie van genitale verminking. Een goede voorlichting is dan ook noodzakelijk. Om tot een goede voorlichting te komen, moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan, wil die voorlichting nuttig zijn.

Zo blijkt onder meer uit studies dat het vergroten van de kennis bij professionelen over de achtergrond en de gebruiken van genitale verminking tijdens de opleiding, bijscholingen en cursussen, het leren omgaan met het fenomeen in de praktijk, het bespreekbaar maken, het kunnen signaleren, voorlichting aan de doelgroep met betrekking tot medische en psychische consequenties enzovoort grote aandachtspunten moeten zijn. Hier is echter nog veel werk aan de winkel in de dagelijkse praktijk.

Om de wetgeving in verband met genitale verminking efficiënt te kunnen toepassen, is een goede kennis ervan belangrijk. Op het terrein blijkt evenwel bij politie, onderwijzend personeel, sociale hulpverleners enzovoort een gebrekkige kennis van de wetgeving in verband met genitale verminking. Dat heeft tot gevolg dat de toepassing van de wet bemoeilijkt wordt.

Er zijn maatregelen nodig voor de bescherming van meisjes die het risico lopen op verminking. Artsen, onderwijzers en sociaal werkers die mogelijk in contact komen met slachtoffers of meisjes die het risico lopen te worden besneden, moeten in de strijd tegen genitale verminking betrokken worden. Vandaag blijkt dat de kennis over genitale verminking beperkt is. Het is belangrijk dat in het kader van opleiding en vorming van artsen, onderwijzers en sociaal werkers daaraan bijzondere aandacht wordt besteed.

Aangezien de praktijken blijven bestaan en zich zelfs uitbreiden, is het dan ook nodig dat er dringend maatregelen komen om een halt toe te roepen aan dat ernstige fenomeen. Ook Vlaanderen kan hier zijn steentje bijdragen.

Marijke DILLEN

Gerda VAN STEENBERGE

Linda VISSERS

Frank CREYELMAN

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM

Johan DECKMYN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° het feit dat een verbod op genitale verminking een democratische eis is en een onbetwistbare naleving van de mensenrechten, in het bijzonder het recht op leven, het recht op fysieke en mentale integriteit, het recht om in de best mogelijke gezondheid te verkeren, het recht om niet het slachtoffer te worden van discriminatie of geweld en het recht van het kind;
 - 2° het gegeven dat de aanpak van genitale verminking is opgenomen in verscheidene internationale mensenrechtenconventies;
 - 3° de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens;
 - 4° de Conventie van de Verenigde Naties ter eliminatie van alle vormen van discriminatie van vrouwen;
 - 5° de Verklaring van de Verenigde Naties over de eliminatie van geweld tegen vrouwen;
 - 6° de Conventie van de Rechten van het Kind;
 - 7° het Afrikaans Charter van de Rechten en het Welzijn van het Kind;
 - 8° de resolutie inzake genitale verminking, aangenomen door het Europees Parlement op 20 september 2001;
 - 9° het Nationaal Actieplan ter Bestrijding van Partnergeweld;
 - 10° het onderzoek ‘Studie over de prevalentie en het risico op vrouwelijke genitale verminking in België’, uitgevoerd in opdracht van de FOD Volksgezondheid;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° initiatieven te nemen om de resolutie, aangenomen door het Europees Parlement op 20 september 2001, volledig in de praktijk om te zetten wat die beleidsdomeinen betreft waar Vlaanderen bevoegd voor is;
 - 2° er bij de Federale Regering op aan te dringen om initiatieven te nemen betreffende de federale bevoegdheden, opgenomen in die resolutie;
 - 3° initiatieven te nemen om het Nationaal Actieplan ter Bestrijding van Partnergeweld, waarvan genitale verminking een onderdeel is, versneld uit te voeren wat de beleidsdomeinen betreft waar Vlaanderen bevoegd voor is, zijnde Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, Onderwijs, Gelijke Kansen en Inburgering;
 - 4° er bij de Federale Regering tevens op aan te dringen om dat Nationaal Actieplan, wat de federale bevoegdheden Justitie, Binnenlandse Zaken en Volksgezondheid betreft, versneld uit te voeren;
 - 5° een preventieve strategie inzake sociale actie uit te stippelen die is gericht op de bescherming van meisjes en vrouwen die het slachtoffer kunnen worden van genitale verminking via programma’s en sociale dienstverlening met de bedoeling de praktijk van genitale verminking te voorkomen via scholing, onderwijs en bewustmaking van de risicogemeenschappen en de concrete gevallen;
 - 6° daarbij aandacht te hebben voor het verbeteren van de informatie over het bestaande hulpaanbod en de wetgeving en voor een informatie- en adviespunt waarin deskundigen op het gebied van genitale verminking zitten en waarmee gemakkelijk contact kan worden opgenomen;
 - 7° binnen de opleidingen, bijscholingen en cursussen van professionelen aandacht te besteden aan het vergroten van de kennis over de achtergrond en de gebruiken van genitale verminking, het leren omgaan met het fenomeen in de praktijk, het bespreekbaar maken, het kunnen signaleren, voorlichting aan de doelgroep met betrekking tot de medische en psychische consequenties en de bestaande wetgeving en juridische mogelijkheden;

- 8° de CLB's opdracht te geven binnen het bestaande medisch schooltoezicht aandacht te besteden aan het opsporen van genitale verminking;
- 9° Kind en Gezin de opdracht te geven er bijzondere aandacht aan te besteden bij de risicogroepen;
- 10° initiatieven te nemen voor een betere ondersteuning en bijstand van de slachtoffers, onder andere gericht op psychologische en medische hulp;
- 11° in samenwerking met de federale overheid een doeltreffende sensibiliseringsactie uit te werken inzake genitale verminking met inspraak en medewerking van alle betrokken actoren en met bijzondere aandacht voor de enorme gevaren van genitale verminking.

Marijke DILLEN

Gerda VAN STEENBERGE

Linda VISSERS

Frank CREYELMAN

Filip DEWINTER

Joris VAN HAUTHEM

Johan DECKMYN